

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

Обяснителна записка към баланса на Националния осигурителен институт - ДОО
към 30 юни 2023 година

Националният осигурителен институт (НОИ) е публична институция, която управлява държавното обществено осигуряване в Република България. НОИ администрира задължителното осигуряване за общо заболяване и майчинство, безработица, трудова злополука и професионално заболяване, инвалидност, старост и смърт. Националният осигурителен институт е компетентната българска институция по прилагане на правилата за координиране на схемите за социална сигурност и международните договори в областта на социалното осигуряване по отношение на паричните обезщетения за болест, майчинство и помощите при смърт, паричните обезщетения за безработица; пенсиите за старост, инвалидност и наследствените пенсии.

Националният осигурителен институт е юридическо лице, което се състои от Централно управление със седалище в град София и териториални поделения (ТП) във всеки от 28-те областни центрове на страната.

Функциите и основните му дейности са уредени с Кодекса за социално осигуряване и Закона за бюджета на Държавното обществено осигуряване (ДОО) за съответната година.

Общият брой на второстепенните разпоредители с бюджет към НОИ за периода 01.01.2023 г. – 30.06.2023 г. е 28:

1. ТП на НОИ - Благоевград
2. ТП на НОИ - Бургас
3. ТП на НОИ - Варна
4. ТП на НОИ - Велико Търново
5. ТП на НОИ - Видин
6. ТП на НОИ - Враца
7. ТП на НОИ - Габрово
8. ТП на НОИ - Добрич
9. ТП на НОИ - Кърджали
10. ТП на НОИ - Кюстендил
11. ТП на НОИ - Ловеч
12. ТП на НОИ - Монтана
13. ТП на НОИ - Пазарджик
14. ТП на НОИ - Перник
15. ТП на НОИ - Плевен
16. ТП на НОИ - Пловдив
17. ТП на НОИ - Разград
18. ТП на НОИ - Русе
19. ТП на НОИ - Сливен
20. ТП на НОИ - Силистра
21. ТП на НОИ - Смолян
22. ТП на НОИ - Стара Загора

23. ТП НА НОИ - София -Град
24. ТП на НОИ - София – Област
25. ТП на НОИ - Търговище
26. ТП на НОИ - Хасково
27. ТП на НОИ - Шумен
28. ТП на НОИ - Ямбол

Балансът на НОИ към 30.06.2023 г. е изготвен в съответствие със Заповед № ЗМФ-1338/22.12.2015 г. на Министъра на финансите, Указания на Министерство на финансите (МФ) ДДС № 20/2004 г., ДДС № 6/2008 г., ДДС № 14/2013 г. и ДДС № 04/22.06.2023 г. относно представяне на тримесечните отчети към 30.06.2023 г.

Със Заповед № 1016-40-1268 от 22.12.2022 г. е утвърдена Счетоводната политика на НОИ за 2023 г. Същата е разработена в съответствие с действащото счетоводно законодателство, сметкоплана на бюджетните организации и всички нормативни документи, отнасящи се до дейността на бюджетните организации. Основната цел на единната счетоводна политика, прилагана в системата на НОИ е да даде сигурност, че информацията, съдържаща се във финансовия отчет, е надеждна и представя вярно и честно финансовото и имуществено състояние на НОИ.

Счетоводната политика на НОИ съдържа специфични принципи, правила и процедури за организация на отчетността при изготвянето и представянето на отчетите за касовото изпълнение на бюджета и извънбюджетните сметки и фондове и финансовите отчети.

При признаването и оценяването на представените в годишния финансов отчет за 2021 г. позиции са спазени регламентирания в чл. 26 от Закона за счетоводството принципи, а именно:

➤ действащо предприятие - приема се, че предприятието е действащо и ще остане такова в предвидимо бъдеще; приема се, че предприятието няма нито намерение, нито необходимост да ликвидира или значително да намали обема на своята дейност;

➤ последователност на представянето и сравнителна информация - представянето и класификацията на статиите във финансовите отчети, счетоводните политики и методите на оценяване се запазват и прилагат последователно и през следващите отчетни периоди с цел постигане на сравнимост на счетоводните данни и показатели на финансовите отчети;

➤ предпазливост - оценяване и отчитане на предполагаемите рискове и очакваните евентуални загуби при счетоводното третиране на стопанските операции с цел получаване на действителен финансов резултат;

➤ начисляване - предприятието изготвя финансовите си отчети, с изключение на отчетите, свързани с паричните потоци, на базата на принципа на начисляването - ефектите от сделки и други събития се признават в момента на тяхното възникване, независимо от момента на получаването или плащането на паричните средства или техните еквиваленти, и се включват във финансовите отчети за периода, за който се отнасят;

➤ независимост на отделните отчетни периоди и стойностна връзка между начален и краен баланс - всеки отчетен период се третира счетоводно сам за себе си, независимо от обективната му връзка с предходния и със следващия отчетен период, като данните на финансовия отчет в началото на текущия отчетен период трябва да съвпадат с данните в края на предходния отчетен период;

➤ същественост - предприятието представя поотделно всяка съществена група статии с подобен характер; обединяване на суми по статии с подобен характер се допуска, когато сумите са несъществени или обединяването е направено с цел постигане на по-голяма яснота; сумата по статия е съществена, ако пропуските и неточното представяне на позицията биха могли да повлияят върху икономическите решения на ползвателите, взети въз основа на финансовите отчети, или биха довели до нарушаване на изискването за вярно и

честно представяне на имущественото и финансовото състояние, финансовите резултати от дейността, промените в паричните потоци и в собствения капитал;

➤ компенсиране - предприятието не извършва прихващания между активи и пасиви или приходи и разходи и отчита поотделно както активи и пасиви, така и приходи и разходи;

➤ предимство на съдържанието пред формата - сделките и събитията се отразяват счетоводно в съответствие с тяхното съдържание, същност и икономическа реалност, а не формално според правната им форма;

➤ оценяване на позициите, които са признати във финансовите отчети, се извършва по цена на придобиване, която може да е покупна цена или себестойност или по друг метод, когато това се изисква в приложимите счетоводни стандарти.

В съответствие с изискванията на чл. 16, ал. 1 от Закона за счетоводство в НОИ са утвърдени Правила за документооборота на счетоводните документи, които определят реда за движение на счетоводните документи в НОИ от момента на тяхното съставяне или получаване до окончателната им обработка (оформяне), движение, използване, предаване за съхранение в постоянния счетоводен архив и унищожаването им.

Към 30.06.2023 г. в НОИ се работи по:

- проект BG05SFOP001-1.008 „Развитие и въвеждане на Институционалната архитектура на НОИ за приоритетни процеси, свързани с пенсиите и предоставяне на електронни административни услуги“, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020 г.

- проект BG05SFOP001-1.020 „Развитие и въвеждане на архитектурата на НОИ за процесите, свързани с парични обезщетения, помощи и гарантирани вземания“, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020 г.

- проект №BG05SFOP001-1.024-0001 „Изграждане на национално решение за електронен обмен на социално осигурителна информация EESSI“, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020 г.

- проект. BG05M9OP001-6.005-C01 „Запази ме+“, съвместно с Агенция по заетостта

Същите са намерили отражение в Баланса на НОИ към 30.06.2023 г., отчетна група „СЕС“.

Класификацирането на приходите и разходите е съобразно със сметкоплана на бюджетните организации, индивидуалния сметкоплан на НОИ и единната бюджетна класификация за 2023 година, утвърдена от министъра на финансите.

Приетият в Счетоводната политика подход за отписване на стоково-материални запаси при тяхното потребление е средно-претеглена величина (цена).

Текущото счетоводно отчитане в НОИ е организирано по определения със Закона за счетоводството ред и се извършва по способа на двустранното счетоводно записване.

Приходите и разходите на НОИ се формират на касова основа по параграфи и подпараграфи на Единната бюджетна класификация за съответната година и се отчитат в съответствие със сметкоплана на бюджетните организации по сметките от раздел 6 „Сметки за разходи“ и раздел 7 „Сметки за приходи, трансфери и преоценки“.

Счетоводните записвания на стопанските операции се осъществяват в хронологичен ред, синхронизирано на синтетично и аналитично ниво.

Групирането и разпределението на разходите по икономически елементи е съобразено със спецификата на отделните структурни звена и дейностите, извършвани от НОИ.

За счетоводното отчитане на стопанските операции се използва единен за цялата система на НОИ web базиран счетоводен програмен продукт “Торнадо”, което значително намалява времето за обработка на първичните счетоводни документи, извеждане на необходимите справки в искания разрез, извършване на текущо наблюдение на счетоводната отчетност в ТП на НОИ, което от своя страна минимизира риска от допускане на грешки.

Съгласно указанията на Министерството на финансите, отчетността в НОИ е организирана в три отчетни групи – „Бюджет“, „Сметки за средства от Европейския съюз“ и „Други сметки и дейности“.

За тези отчетни групи НОИ изготвя баланс на:

- Национален осигурителен институт - Държавно обществено осигуряване - код 5500;
- Национален осигурителен институт - Учителски пенсионен фонд (УчПФ) – 5591;
- Национален осигурителен институт - фонд "Гарантирани вземания на работници и служители" (ГВРС) – 5592

В обхвата на групата “Бюджет” се включват активите, пасивите, приходите и разходите, произтичащи от бюджетната дейност.

Отчетна група „СЕС“ включва аналогично същите елементи, но финансирани по силата на оперативни програми (съгласно ДДС № 6/2008 г.), международни проекти и програми, други средства от Европейския съюз, съответно отчитани се в посочената група.

В отчетна група „ДСД“ се отчитат получените от НОИ чуждите средства, капитализацията на дълготрайните материални активи, изписани на разход при придобиването им в отчетни групи „Бюджет“ и „СЕС“.

Всички второстепенни разпоредители с бюджет (ВРБ) в системата на НОИ изготвят самостоятелен баланс.

Чрез прилагането на въведената счетоводна система се цели осигуряване на всеобхватно хронологично регистриране на счетоводните операции, получаване на аналитична и обобщена информация по счетоводен път, представяща най-точно и по най-подходящ начин годишните финансови отчети на предприятието, междинно и годишно приключване на счетоводните регистри, изменения в извършените счетоводни записвания чрез съставяне на коригиращи счетоводни статии, прилагане на утвърдения от ръководителя на предприятието индивидуален сметкоплан, прилагане на утвърдена от ръководителя на предприятието счетоводна политика.

Счетоводното отчитане на извършените разходи и приходи от ликвидация на ДМА се подчиняват на общите правила за отчитане - разходите се отразяват по сметките от гр. 60 “Разходи по икономически елементи”, а приходите по сметките от гр. 71 “Приходи от продажби на активи и услуги и доходи от дялови участия”.

Съгласно заповед № ЗМФ-1338 от 22.12.2015 г. на министъра на финансите и на основание чл. 166, ал. 2 от Закона за публичните финанси, НОИ изготвя консолидиран финансов отчет за периода 01.01.2023 г. – 30.06.2023 г., който включва:

- ❖ Баланс към 30.06.2023 г.;
- ❖ Отчет за приходите и разходите;
- ❖ Отчет за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства, обобщен за НОИ и второстепенните разпоредители с бюджет към него;
- ❖ Обяснителна записка.

Отчетът е изготвен в лева, като степента на точност на стойностите в него е до втория знак след десетичната запетая.

Спазени са изискванията на Закона за счетоводството, Сметкоплана на бюджетните организации, Единната бюджетна класификация за 2023 г., указанията, дадени с ДДС № 20/14.12.2004 г. на Министерство на финансите. Относно прилагането на Националните счетоводни стандарти (НСС) от бюджетните предприятия, както и издадените през следващите години от МФ – дирекция “Държавно съкровище” писма и указания по отделни въпроси, касаещи отчетността на бюджетните организации, и утвърдената Счетоводна политика на НОИ.

Във финансовия отчет на НОИ към 30.06.2023 г. са обобщени отчетите на 28-те второстепенни разпоредители с бюджет.

Текущо през годината не се извършва приключване на приходните и разходните сметки със сметки 1101 „Акумулирано изменение на нетните активи“ и 1201 „Изменение на нетните активи за периода“.

Възстановени приходи и разходи, включително и от предходни години се отчитат в намаление на съответния параграф, по който първоначално са били отчетени.

През месец януари са сторнирани начислените към 31.12.2022 г. разходи за провизии на персонала по реда на СС 19 и т.19.7 от ДДС № 20/14.12.2004 г. по сметка 4230 „Провизии за бъдещи плащания към персонала“. Сторнирани са и начислените разходи за провизии за изплатени допълнителни възнаграждения (вкл. и припадащите се осигурителни вноски) през месец януари 2023 г., отнасящи се за 2022 г. През 2023 г. за начислените по реда на т. 9 от ДДС № 01/23.01.2013 г. суми са взети съответните счетоводни записвания по сметка 4973 „Коректив за задължения към персонала - местни лица“ за възнагражденията и припадащите се осигурителни вноски съгласно т. 19.7.8 и т. 49.2 от указание на МФ ДДС № 20 от 14.12.2004 г. Сторнирани са начислените по сметка 4971 „Коректив за задължения към доставчици - местни лица“ разходи за 2022 г., платени през 2023 г. и начислените по сметка 4961 „Коректив за вземания от местни лица“ вземания по фактури за 2022 г., приходите по които са постъпили през 2023 г.

Сторнирани са начислените през 2022 г. по сметка 4976 „Коректив за задължения за субсидии, капиталови трансфери и здравно-осигурителни дейности“ средства за компенсации и за запазване на заетостта, които са изплатени през 2023 г. в размер на 4 885 лв.

Корективите за задължения към доставчици, местни лица са отразени по сметка 4971 „Коректив за задължения към доставчици - местни лица“ като крайното кредитно салдо към 31.12.2022 г. е в размер на 515 027 лв. В съответствие с т. 49 от ДДС 20/2004 по сметката са начислени всички разходи за отопление, вода, телефон, наеми и други, независимо от това, че фактурирането от доставчиците и получаването на фактурите през 2023 г., предвид обстоятелството, че разходите се начисляват през периода, през който са възникнали, независимо дали е извършено плащане. Същите през месец януари 2023 г. са сторнирани.

ОТЧЕТНА ГРУПА “БЮДЖЕТ”

I. АКТИВ НА БАЛАНСА.

Сумата в актива на баланса в раздел А. Нефинансови активи е в размер на 75 969 407 лв., която се разпределя както следва:

Група I. Дълготрайни материални активи (ДМА) е с отчетна стойност 74 529 273 лв.

В сравнение с предходния отчетен период ДМА имат увеличение от 2 150 946 лв. Структурата на ДМА е както следва:

1. **Сгради** с отчетна стойност 58 878 283 лв. По този елемент от баланса се наблюдава намаление спрямо предходния период в размер на 494 273 лв., формирано от:

- увеличена стойност на административна града в ТП на НОИ Бургас след приключил ремонт на хоризонтални и вертикални щрангове в сградата в размер на 198 136 лв.;

- начислени амортизации за периода в размер на 692 409 лв.

2. **Компютри, транспортни средства и оборудване** на обща стойност 9 899 745 лв. По този елемент от баланса се наблюдава увеличение спрямо предходния период в размер на 1 049 277 лв. формирано от:

- начислени амортизации в размер на – 2 179 796 лв.;

- отписана амортизация за 286 454 лв.;

- придобити сървърни конфигурации в системата на НОИ на стойност 1 796 388 лв.;

- бракувани активи на стойност 1 211 лв.;

- закупени 2 бр. UPS в ЦУ на НОИ на стойност 262 800 лв.;
- разширение на системата за контрол на достъпа в ТП на НОИ Габрово – 1 175 лв.;
- разширение на системата за видеонаблюдение в ТП на НОИ Пазарджик за 1 906 лв.;
- заприходен микробус Рено трафик на стойност 60 171 лв.;
- заприходена централна модулна климатизация в ЦУ на НОИ на стойност 710 970 лв.;
- увеличена стойност на асансьор след извършен основн ремонт в ТП на НОИ София област на стойност 27 020 лв.;
- придобит лекотоварен автомобил – бус на стойност 83 400 лв.
- 3. **Стопански инвентар и други ДМА** на стойност 141 041 лв., или увеличение спрямо предходния период с 942 лв., формирано от:
 - начислени амортизации в размер на 15 168 лв.;
 - отписана амортизация за 10 841 лв.;
 - придобити мобилни телефонни апарати на стойност 8 400 лв.;
 - бракувани активи на стойност 2 594 лв.
- 4. **ДМА в процес на придобиване** на стойност 3 572 534 лв., или увеличение спрямо предходния период в размер на 1 594 999 лв., формирано от:
 - надграждане на дискови масиви в ЦУ на НОИ на стойност 2 600 993 лв.;
 - приключен ремонт на хоризонтални и вертикални щрангове в сградата на ТП на НОИ Бургас размер на 196 386 лв.;
 - ремонт на хоризонтални и вертикални щрангове в сградата на ТП на НОИ Бургас размер на 113 966 лв.;
 - доизграждане на централна модулна климатизация в ЦУ на НОИ - ниско тяло в размер на 103 027 лв.;
 - приключено изграждане на централна модулна климатизация в ЦУ на НОИ - ниско тяло в размер на 1 026 601 лв.

5. **Земни, гори и трайни насаждения** на стойност 2 037 670 лв. - без промяна спрямо предходния период

В група **II. Нематериални дълготрайни активи** са отчетени 592 293 лв., или намаление спрямо предходния период с 197 131 лв., формирано от:

- - начислени амортизации в размер на 196 918 лв.;
- - бракуване активи на стойност 213 лв.

В група **III. Краткотрайни материални активи** са отчетени 847 841 лв. Намаление спрямо предходния период в размер на 16 302 лв., което се дължи основно на изписани на разход краткотрайни материални активи, горива, канцеларски материали и консумативи, хартия, консумативи и резервни части за хардуер и др. Материалните запаси се завеждат по доставна стойност, а отписването на стоково-материалните запаси при тяхното потребление се извършва по метода на средно-претеглената стойност. Спазени са изискванията, съгласно указания ДДС № 20/14.12.2004 г. на МФ, активите в употреба под прага на същественост да не се водят в баланса, като за целите на отчетността, същите се отразяват задбалансово.

В раздел Б. Финансови активи в баланса са отчетени 274 465 460 лв., както следва:

Първата отчетна група **I. Дялове, акции и други ценни книжа** е в размер на 70 310 000 лв. В тази отчетна група се отчита дяловото участие на НОИ в търговски дружества с държавно участие. Търговското дружество, в което НОИ има участие е „Профилактика рехабилитация и отдих“ ЕАД (ПРО ЕАД). Правата на Едноличен собственик на капитала се упражняват от Надзорния съвет на НОИ.

Във втората отчетна група **II. Вземания от заеми** НОИ няма отчетени стойности.

Отчетените средства в третата отчетна група **III. Други вземания** са в размер на 88 878 672 лв., или увеличение спрямо предходния период от 20 339 589 лв, както следва:

Публични държавни/общински вземания – Вземания по наказателни постановления отразени в сметка 4301 „Вземания от данъци, осигурителни вноски, такси и

административни глоби и санкции” и са в размер на 379 959 лв. като е отчетено намаление спрямо предходната година в размер на 429 491 лв. Към 30.06.2023 г. размерът на събираните от НОИ вземания по наказателни постановления е 39 217 лв.

Вземания от клиенти – 12 626 лв., или увеличение в размер на 8 209 лв. спрямо предходния отчетен период. В увеличението на баланса са отразени начислените и постъпилите вземания от клиенти, отчетени по сметка 4110 „Вземания от клиенти от страната”.

Предоставени аванси са в размер на 2 852 186 лв., или намаление в размер на 2 669 392 лв. Намалението на средствата, отчетени от ЦУ и ТП на НОИ представлява закрити аванси, платени по сключени договори с доставчици, както и платени към 30.06.2023 г. аванси за разходи, съгласно ДДС № 3/2009 г.

Подотчетни лица – в размер на 7 730 лв., представляващи неотчетени предоставени аванси от подотчетни лица към 30.06.2023г.

Други вземания – 85 626 170 лв. или увеличение в размер на 23 422 533 лв., което се формира както следва:

1. Във връзка с промените по т. 2, ал. 2, чл. 20 от Кодекса за социално осигуряване (обн. ДВ 106 от 2013 г. в сила от 01.01.2014 г.), касаещи вземанията, установени с разпореждания по ревизионни актове и изключването им от обхвата на средствата, отчитатани като приход по бюджета на НОИ, движението на средствата по вземания, установени с разпореждания по ревизионни актове се отчитат като “възстановен разход” за съответния фонд, от който е изплатено обезщетението. Вземанията от главници по разкрити надвзети пенсии са отразени в сметка 4279 „Вземания за възстановяване на пенсии”. Към 30.06.2023 г. остатъкът от начислени и несъбрани главници по надвзети пенсии е 3 219 190 лв., като размера на главниците за събиране от НОИ е 1 220 284 лв. Вземанията по надвзети социални плащания за неправомерно получени обезщетения за безработица и временна неработоспособност са отразени в сметка 4287 „Вземания за възстановяване на помощи и други трансфери към домакинства - местни лица” и са в размер на 10 531 647 лв., от тях главници за събиране от НОИ в размер на 2 100 801 лв. В изпълнение на ангажиментите си по ПМС № 55 от 30 март 2020 г.(и последващи ПМС, свързани с тази дейност) за определяне на условията и реда за изплащане на компенсация на работодатели с цел запазване на заетостта на работниците и служителите при извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г. са установени с разпореждания по ревизионни актове за неправомерно получени компенсация и отразени в сметка 4299 „Вземания по изплатени компенсация по ПМС“, чийто размер към 30.06.2023 г. е 2 069 023 лв, от които за събиране от НОИ 905 234 лв. (Таблица 1). В същите счетоводни сметки са отразени и предадените за събиране от НАП вземания по главници, като за целта е въведена допълнителна аналитичност „вземания“, чрез която са диференцирани на вземания, събирани от НОИ и вземания, събирани от НАП. Вземанията, предадени за събиране от НАП са в размер 11 464 311 лв., в т. ч. надвзетите пенсии – 1 988 907 лв., надвзети компенсация запазване на заетостта – 1 163 789 лв., обезщетения за безработица и обезщетения за временна неработоспособност – 8 311 615 лв. (Таблица 2).

Таблица 1

Вземания от главници, събирани от НОИ

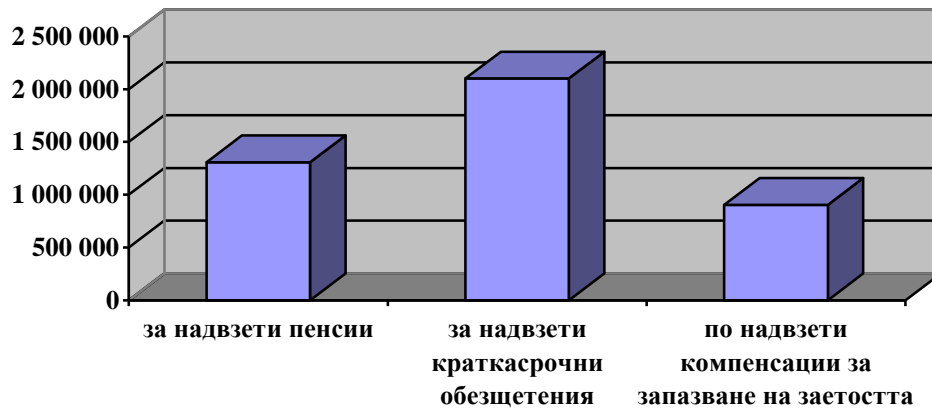
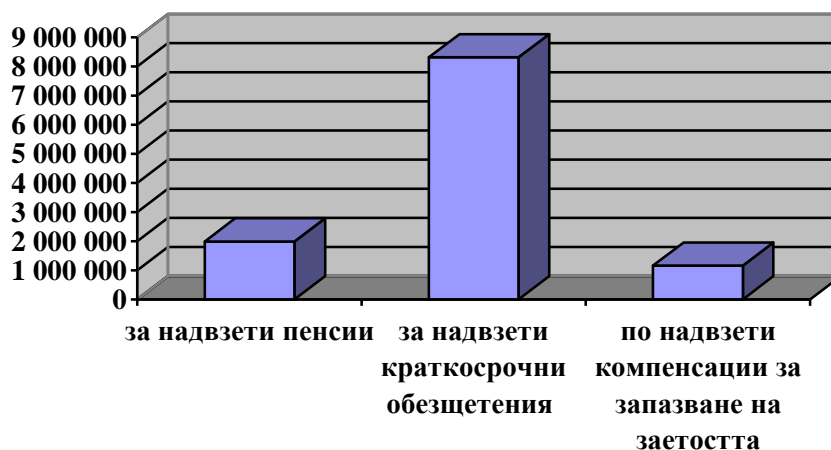

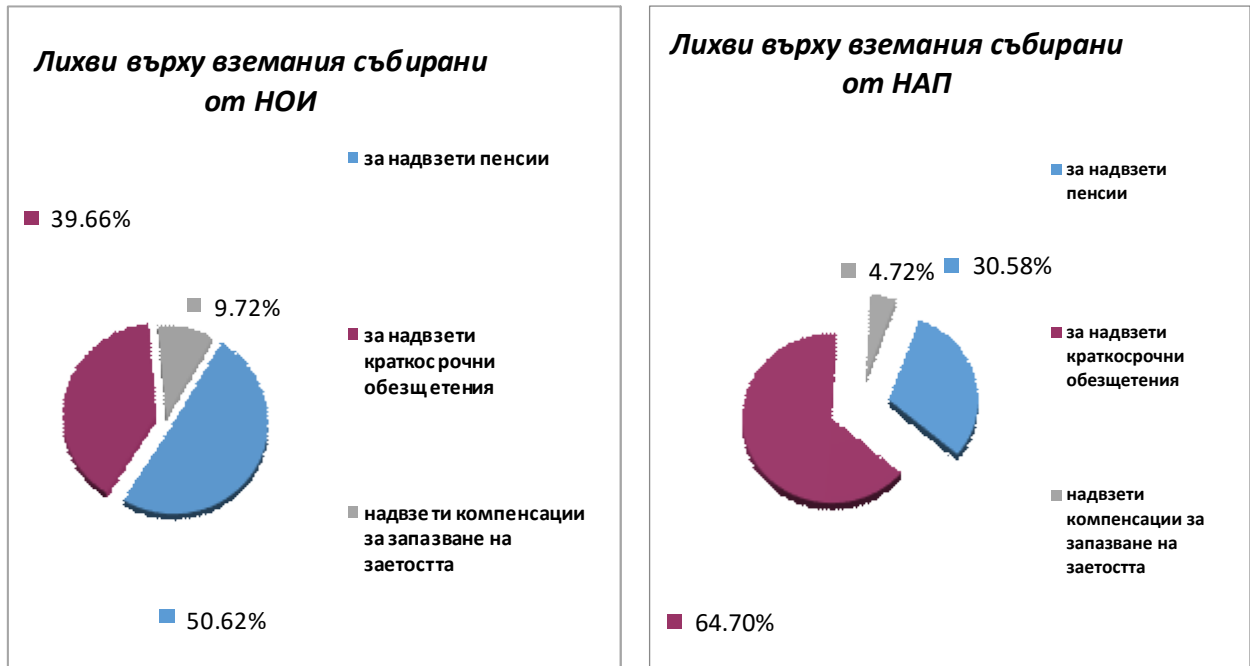
Таблица 2

Вземания от главници, събирани от НАП

2. Лихвите върху вземанията на НОИ са отразени в сметка 4871 „Начислени лихви върху други вземания от местни лица” и са в размер 7 044 247 лв. От тях за събиране от НОИ са 1 707 365 лв. (лихви по краткосрочни вземания – 677 044 лв.; лихви по надвзети пенсии – 864 182 лв. и лихви по надвзети компенсации за запазване на заетостта – 166 139 лв.) и предадените за събиране от НАП са 5 336 884 лв. (лихви по краткосрочни вземания – 3 452

873 лв.; лихви по надвзети пенсии – 1 631 691 лв. и лихви по надвзети компенсации за запазване на заетостта – 252 320 лв.).

3. В размера на вземанията в баланса на НОИ по сметка 4887 "Вземания от други дебитори - местни лица (приходно-разходни позиции)" са включени вземания по § 9 от ПЗР на КСО в размер на 63 962 лв., вземания по кредитни известия в размер на 28 221 лв., вземания по надвзети пенсии по изпълнителни дела в размер на 334 012 лв., както и вземания по съставени ревизионни актове на прекратени осигурители във връзка с извършени разходи за окомплектоване на архивна документация - за приемане и съхранение на разплащателните им ведомости в размер на 12 158 лв. (10 753 лв. - събрани от НОИ и 1 405 лв. - събрани от НАП).

4. В размера на други вземания се включват начислените осигурителни вноски към 30.06.2023 г., дължими от НЗОК и отчитани по сметка 4555 „Разчети за вноски за Държавното обществено осигуряване“, чиито размер е 787 618 лв.

5. За отчитане на средствата за безработица, изплатени съгласно изискванията на съответните международни спогодби чрез търговските банки в страната се ползва разчетната сметка 4858 "Други вземания от други държави (финансиращи позиции)". Размерът на тези средства към 30.06.2022 г. е 5 153 лв.

6. В размера на други вземания се включват и дължимите от служители удържани суми от възнаграждения, отчетени по сметка 4213, чиято стойност е 2 178 лв.

7. В размера на други вземания се включва и салодото по сметка 4655 „Разчети между централния бюджет и социалноосигурителни фондове за поети осигурителни вноски“ в размер на 25 253 556 лв. По сметката текущо се отразяват разчетите с Министерство на финансите за осигурителни вноски за бюджетни разпоредители на централизирано разплащане за ДОО.

8. В размера на други вземания се включва и сумата по сметка 4671 „Разчети с централния бюджет за събрани средства и извършени плащания“ – представляват средства от натрупаните средства по индивидуалните партии на осигурените лица, които са променили осигуряването си от Универсален пенсионен фонд във фонд „Пенсии“ по чл. 129, ал.12,13,14 от КСО. Начислените средства към 30.06.2023 г. са в размер на 7 306 450 лв., като същите са постъпили по сметката на НОИ през юли 2023 г.

9. В размера на други вземания се включва и салдото по сметка 4857 “Др.взем.от др.държави/пр./р. позиция/ПОБ” за реимбурсации от страни от ЕС и е в размер на 313 771 лв.

10. Сметка 5081 „Левови преводи между сметки на бюджетни организации в процес на сетълмент към края на периода”-28 654 982 лв. По сметката се отразяват сумите на път в края на периода от ТП на НОИ и НАП.

В група **IV. Парични средства** е отразена наличността по левови и валутни бюджетни сметки на НОИ в края на периода, която е в размер на 140 530 344 лв. Същата представлява наличност по левови и валутни сметки. По силата на Европейски регламенти и международни договори изплащането на част от пенсиите, отпуснати по българското законодателство, се извършва чрез осигурителните институти на Германия, Украйна, Молдова, Русия и Турция, а в останалите случаи се насочват директно по банковите сметки на правоимащите лица. Сумите, получени за пенсии от горепосочените осигурителни институти (без Турция) се изплащат от бюджетната ни сметка в БНБ, когато правоимащите лица са декларирали левови банкови сметки, а в случаите на посочени банкови сметки в евро, преводите се реализират чрез УниКредит Булбанк. Левовата равностойност на остатъка по валутните сметки в края на периода е в размер на 1 534 002 лв. В НОИ е възприета счетоводна политика за ежемесечна преценка на валутните средства по банковите сметки, като положителните и отрицателни преценки се отразяват в кредита и дебита на сметка 7804 „Преценки на финансови активи (финансиращи позиции)”.

II. ПАСИВ НА БАЛАНСА.

В раздел **А. Капитал в бюджетните предприятия** на ред Разполагаем капитал е отразена сума в размер на 141 087 003 лв. Отражено е увеличение в нетните активи през отчетния период в размер на 205 191 583 лв.

В раздел Б. Пасиви и приходи за бъдещи периоди, средствата са разпределени както следва:

В група **I. Дългосрочни задължения** няма отчетени стойности.

В група **II. Краткосрочни задължения** са отчетени средства в размер на 10 612 737 лв., като е формирано намаление от 43 629 376 лв. по статии, същото е разпределено както следва:

1. *Задължения към доставчици* – 25 745 лв. или намаление в размер на 1 240 883 лв. Средствата са отчетени от администрацията на НОИ и второстепенните разпоредители с бюджет.

2. *Задължения за пенсии, помощи, стипендии, субсидии*- в размер на 674 лв., или намаление спрямо предходния период в размер на 40 248 733 лв., основно дължащо се на изплатени обезщетения за безработица през януари 2023 г., начислени през декември 2022 г.

3. *Задължения за данъци, мита и такси* в размер на 158 569 лв. или намаление спрямо предходния период с 54 681 лв. Сумата се формирана от начислен данък добавена стойност и данък за месец юни платен през месец юли 2023 г. и начислените и платени средства за данък върху приходите на бюджетните организации, съгласно ЗКПО.

4. *Задължения за осигурителни вноски* в размер на 734 466 лв. или увеличение спрямо предходната година с 730 139 лв., дължащо се от формирано салдо по сметка 4556 „Разчети за здравни вноски за Националната здравноосигурителна каса“ – в размер на 462 109 лв. и сметка 4557 „Разчети за допълнително задължително пенсионно осигуряване“ в размер на 272 357 лв.

5. *Задължения към персонала* в размер на 17 028 лв., или намаление спрямо предходния период с 2 674 645 лв. Основно формираното намаление е в резултат на сторниран коректив за персонал и начислени разходи за възнаграждения.

6. *Други краткосрочни задължения* в размер на 9 676 256 лв. или намаление спрямо предходния период с 140 572 лв. Сумата във финансовия отчет на НОИ за други краткосрочни задължения се формира от салдата по следните счетоводни сметки:

- 4675 „Разчети със социалноосигурителни фондове“ - за събрани средства и извършени плащания 8 155 052 лв. По сметка 4675 са отразени събраните от НАП суми от осигурителни вноски за УчПФ и ГВРС, постъпили по сметката на НОИ за ДОО в БНБ през месец декември 2022 г. и прехвърлени по сметките на УчПФ и ГВРС през януари 2023 г., съответно постъпилите суми по сметката на НОИ за ДОО в БНБ през месец декември 2021 г. и прехвърлени по сметките на УчПФ и ГВРС през месец януари 2022 г.

- 4685 „Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на социалноосигурителни фондове за постъпили и разходвани средства“ – 471 лв. Тази сума се формира от извършени разходи по проект „Развитие на човешките ресурси - "Проект Ns BGO5M90P001-3.016 „Изграждане на система за контрол върху експертизата на работоспособността“ и проект №2016-BG-IA-0031 "Осигуряване на електронен обмен на социалноосигурителна информация между България и ЕС".

- 4831 „Временни депозити, гаранции и други чужди средства от местни лица“ – 1 129 416 лв. или намаление спрямо предходен период в размер на 305 149 лв. В счетоводната сметка са отразени задължения на НОИ към клиенти от внесени парични гаранции, осигуряващи изпълнението на сключени договори от НОИ към 30.06.2023 г.

- 4853 Др.задълж.към държави (ПР позиц.)-Пенсии – 204 лв.;

- 4854 „Други задължения към други държави (финансиращи позиции)“ – 341 400 лв., или намаление спрямо предходен период в размер на 43 885 лв. По счетоводната сметка са отчетени средствата за пенсии, получени от други държави и изплатени съгласно изискванията на съответните международни спогодби чрез търговските банки в страната.

- 4897 „Задължения към други кредитори - местни лица“ – 49 712 лв.;

В група III. Провизии и отсрочени постъпления – към 30.06.2023 г. няма отчетени средства.

ОТЧЕТНА ГРУПА „СМЕТКИ ЗА СРЕДСТВА ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ”

В стопанска област „Сметки за средства от Европейския съюз“ са отразени извършените разходи по проекти - „Развитие на човешките ресурси - "Проект № BGO5M90P001-3.016 „Изграждане на система за контрол върху експертизата на работоспособността“, проект BG05SFOP001-1.008 „Развитие и въвеждане на Институционалната архитектура на НОИ за приоритетни процеси, свързани с пенсиите и предоставяне на електронни административни услуги“, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“, проект BG05SFOP001-1.020 „Развитие и въвеждане на архитектурата на НОИ за процесите, свързани с парични обезщетения, помощи и гарантирани вземания“, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“ и проект №BG05SFOP001-1.024-0001 „Изграждане на национално решение за електронен обмен на социално осигурителна информация EESSI“, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“ и проект. BG05M90P001-6.005-C01, „Запази ме +“.

I. АКТИВ НА БАЛАНСА

В раздел **A. Нефинансови активи** е в отчетена сума в размер на 7 195 680 лв., представляваща извършени разходи за придобиване на нематериални дълготрайни активи –

софтуер по проект BG05SFOP001-1.008 „Развитие и въвеждане на Институционалната архитектура на НОИ за приоритетни процеси, свързани с пенсиите и предоставяне на електронни административни услуги“ в размер на 2 338 800 лв. и софтуер по проект BG05SFOP001-1.020 „Развитие и въвеждане на архитектурата на НОИ за процесите, свързани с парични обезщетения, помощи и гарантирани вземания“ в размер на 4 865 880 лв.

В раздел **Б. Финансови активи** в баланса е записана сумата от 28 682 лв. Отчетените средства са от вземания, отчетени по сметка 4685 „Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на социалноосигурителни фондове за постъпили и разходвани средства“ в размер на 28 682 лв., формирано от извършени разходи по международен проект BG05SFOP001-1.008 „Развитие и въвеждане на Институционалната архитектура на НОИ за приоритетни процеси, свързани с пенсиите и предоставяне на електронни административни услуги“ и проект „Развитие на човешките ресурси - "Проект Ns BGO5M90P001-3.016 „Изграждане на система за контрол върху експертизата на работоспособността“.

II. ПАСИВ НА БАЛАНСА

В раздел **А. Капитал в бюджетните предприятия** е отразена сума в размер на 7 196 151 лв., разпределена както следва:

Разполагаем капитал е отразена сума в размер на 13 300 лв.

Акумулирано изменение на нетните активи от минали години в размер на 7 393 726 лв.

Изменението на нетните активи е в размер на – (-210 875) лв.

В раздел **Б. Пасиви и отсрочени постъпления** – 28 211 лв.

В група II. Краткосрочни задължения са отчетени средства в размер на 28 211 лв., като е формирано намаление в размер на 158 461 лв.

ОТЧЕТНА ГРУПА “ДРУГИ СМЕТКИ И ДЕЙНОСТИ”

За отчитане на разходите за придобиване на активи, които се изписват на разход при тяхното придобиване – земи (с изключение на прилежащите към сгради и съоразения земи), инфраструктурни обекти, активи с историческа и художествена стойност, активи предназначени за специални дейности по отбраната и сигурността и книги за библиотеки се използват сметките от подгрупа 607 “Наеми и разходи за инфраструктурни обекти, земя и други активи и активи с художествена и историческа стойност”. Спазено е изискването за балансовото признаване (капитализиране) на изписаните като текущ разход дълготрайни активи в сметки от група 22 “Дълготрайни активи, капитализирани в отчетна група (стопанска област) "Други сметки и дейности".

I. АКТИВ НА БАЛАНСА

Сумата в актива на баланса раздел **А. Нефинансови активи** е в размер на 1 970 742 лв.

В група I. Дълготрайни материални активи - размера на отчетените активи са 1 970 742 лв., или увеличение спрямо предходната година с 214 281 лв., което се формира от разликата между стойностите на заприходени нови инфраструктурни обекти в системата на НОИ в размер на 268 252 лв и начислени амортизации на инфраструктурните обекти в размер на 53 971 лв.

В раздел **Б. Финансови активи** е отразена сума в размер на 9 561 551 лв.

В група IV. В група IV. Парични средства – отразена е наличността по сметката за чужди средства, която в края на периода е в размер на 9 561 551 лв. Съгласно указания, предоставени от дирекция „Държавно съкровище“ на Министерството на финансите, отнасящите се за месеца добавки за чужда помощ, подлежащи на превеждане на АСП, следва до края на месеца да се преведат по сметката за чужди средства на НОИ. Преводът на горепосочените средства от ТП на НОИ към сметката за чужди средства в БНБ се осъществява в предпоследния ден на месеца, за който се отнасят. Към 30.06.2022 г. по тази дейност са налични 9 561 551 лв.

II. ПАСИВ НА БАЛАНСА

В раздел **А. Капитал в бюджетните предприятия** е отразена сума в размер на 1 970 742 лв. Формирано е увеличение в нетните активи през отчетния период е в размер на 214 281 лв.

В раздел **Б Други краткосрочни зъдължения** е отразена сума в размер на 9 561 551 лв., представляваща сбора от налични средства за изплащане на добавки за чужда помощ в размер на 9 561 551 лв.

ГЛАВЕН СЧЕТОВОДИТЕЛ:

ДИМИТЪР НЕДЯЛКОВ

РЪКОВОДИТЕЛ:

ВЕСЕЛА КАРАИВАНОВА-НАЧЕВА